

Dr Mihael Stajner, novi sef UNMIK-a na Kosovu

BEZBEDNOST ZA SVE LJUDE NA KOSOVU, BEZ OBZIRA NA ETNICKU PRIPADNOST

Vakuum vlasti koji na Kosovu postoji od kraja proste godine kada ga je napustio Hans Hekerup, tadašnji sef UNMIK-a, bice znacajno popunjen dolaskom njegovog naslednika Mihaela Stajnera, nemackog diplomate s velikim iskustvom na Balkanu. Kao specijalni izaslanik generalnog sekretara UN, Stajner treba da nastavi sporovodjenje Rezolucije 1244 u cemu mu na raspolaganju stoje velika ovlasčenja. Od toga kako ce ih koristiti strepe sve zainteresovane strane. Visenedeljni neuspesni pregovori albanskih partija na Kosovu oko izbora predsednika i premijera ove srpske pokrajine pod medjunarodnim protektoratom i demonstracije koje poslednjih dana organizuju bivsi pripadnici OVK povodom hapsenja njihova tri saborca, cine dodatno nestabilnom politicku situaciju u ovoj pokrajini. Uoci polaska na Kosovo, gospodin Stajner je u utorak dao intervju NIN-u.

Sta ce biti prioriteti vase politike na Kosovu?

- Zadatak medjunarodne prisutnosti na Kosovu jeste, pre svega, da stvori stabilnost na tom podrucju, na Kosovu, ali i u citavom regionu.

Bezbednost za sve ljude na Kosovu, bez obzira na etnicku pripadnost. Taj cilj moramo postici. Ljudi moraju imati osećaj da mogu mirno i bezbedno da zive na Kosovu. Drugi prioritet je da ljudima pruzimo ekonomsku perspektivu, jer to je preduslov za stabilan i trajan mir. Te dve stvari ne mozemo da delimo, jer one stoje u uskoj vezi.

Bilo je spekulacija u vezi sa dogovorom izmedju Hansa Hekerupa i Beograda, postignutim uoci izbora na Kosovu u smislu da bi vi mogli tu nesto da promenite?

- Dogovor izmedju Hansa Hekerupa i Beograda je dobar i ne postoji nikakav razlog da ja tu nesto menjam. Moj prethodnik je uspeo da na

izbore izadju i Srbi i to je veliki uspeh za sve, a pre svega uspeh samog Hekerupa. Kosovo nije neko izolovano ostrvo, nego se nalazi u jednoj, istorijski gledano, nemirnoj regiji i ono mora utoliko vise da se dogovori sa svojim susedima. A kako doci do tog cilja? Da se vodi dijalog, kroz razgovor. I zato su stvorene forme, u kojima treba da dodje do razgovora. Konacno, mi ne zivimo u 19. veku! Ne postoji drzava na svetu, koja bi mogla da se potpuno odvoji od ostatka sveta. To ne moze ni Nemacka, ni Francuska, ni Velika Britanija, ali ni Kosovo. Zato moramo da prisilimo politicke predstavnike Kosova, da vode razgovore sa svojim susedima, a razume se, pre svega sa Beogradom.

Ostaje problem povratka proteranih sa Kosova i to, pre svega, Srba.

- Prirodno je da ce resavanje tog pitanja biti za mene veoma vazno, jer, konacno, medjunarodna zajednica je i intervenisala na Kosovu pod parolom "za multietnicko Kosovo". Na toj osnovi i pociva nas angazman na Kosovu i mi, razume se, ne odustajemo od tog cilja. Nas je zadatak da svakome ko zeli da se vrati, to i omogucimo. Sve drzave Evropske unije preuzele su obavezu da se to sprovede. Od dolaska NATO-a, nestalo je oko 1 300 Srba. Kako nameravate da resite taj problem?

- Veoma dobro znam koliko je to pitanje bolno za rodbinu nestalih lica. To mi je poznato jos iz vremena kada sam radio u Bosni. To je strasno, ta neizvesnost, kada ne znate gde su vam najdrazi, najblizi. Neizvesnost, s kojom je tesko ziveti. Tom problemu se mora ozbiljno pristupiti. S druge strane, znam iz iskustva da su veoma male nade da su ta nestala lica jos u zivotu. Jasno mi je, to je ljudski, da ljudi zele da saznaju za sudbinu svojih.

Nemacka i Zapad pozdravili su s odusevljenjem promene u Beogradu, 5. oktobra 2000. Kakvi su vasi kontakti s Beogradom? Sa Djindjicem ste vise puta razgovarali, nije vam potreban prevodilac.

- Naravno da se radujem da je doslo do tako temeljne promene u Srbiji. Svi smo se mi radovali, ali mi smo i na tome radili, da dodje do smene Milosevica i njegovog rezima. Promena predstavlja pre svega veliki uspeh za same Srbe. Saradnja sa Beogradom sada je naravno mnogo jednostavnija. Da, kada razgovaram sa gospodinom Djindjicem ne treba mi prevodilac. Imacemo razlicite poglede u vezi sa resavanjem pojedinih pitanja, ali to je prirodno. Tako je i sa prijateljima. Ali, sada mozemo da razgovaramo i ja se unapred radujem dijalogu, koji me ocekuje u Beogradu.

NIKOLA ZIVKOVIC- NIN br. 2668 - 14. februar 2002

NAPOMENA: U NIN-u se intervju pojavio pod naslovom NE MISLIM UVEK KAO DJINDJIC

POZAR U PRAVOSLAVNOJ CRKVI U JUZNOM DELU KOSOVSKE MITROVICE

- Ako je izvesno i jasno da su teroristi na Kosovu i Metohiji

porusili i spalili 108 pravoslavnih crkava i manastira, zasto bi kod 109-e nesto drugo bilo u pitanju. Oni koji zele da sakriju teror nad Pravoslavnom crkvom na Kosovu i Metohiji treba da ponude jace dokaze da bi nas ubedili da je u pitanju nehat, zaboravljene upaljene svece ili neispravne instalacije. Svestenici tvrde da tog dana u crkvi nije bilo sluzbe, da svece nisu paljene i da je to vece ceo kvart oko crkve bio bez struje - izjavio je za Informativnu sluzbu Srpske pravoslavne crkve Njegovo Preosvestenstvo Episkop rasko-prizrenski G. Artemije povodom pozara u kome je tokom proteklog vikenda u juznom delu Kosovske Mitrovice izgoreo zapadni deo i galerija hrama Prenosa mostiju Svetog Save, prostor za prodaju sveca i ulazna vrata crkve.

Pozar je ugasen zahvaljujuci intervenciji grckih vojnika u sastavu KFOR-a koji cuvaju ovaj hram podignut 1896. godine u delu Kosovske Mitrovice u kome od dolaska medjunarodnih vojnih snaga u juznu srpsku pokrajinu 1999. godine i posle povlacenja srpskog stanovnistva preko mosta na Ibru zive iskljucivo kosovski Albanci.

Posle preliminarne istrage koju su izvršili pripadnici UNMIK policije, Djordji Kakuk, portparol UNMIK-a u Kosovskoj Mitrovici izjavio je da je pozar u pravoslavnoj crkvi u juznom delu grada izbio "slucajno, zbog struje ili upaljenih sveca". Kakuk je rekao da grcki vojnici danonocno kontrolisu crkvu u juznoj Mitrovici i da je "gotovo nemoguće da neko neopazeno usao u crkvu", prenele su agencije.

Svestenici tvrde da od subote u 18 sati crkva Prenosa mostiju Svetog Save nije imala struju, kao i da nisu paljena kandila i svece sto, prema njihovim recima, iskljucuje da su to uzroci pozara.

Predstavnici Srpskog nacionalnog veca za severni deo Kosova i Metohije, posle obilaska crkve u juznom delu Kosovske Mitrovice, ocenili su da je "pozar podmetnut".

VLADIKA ARTEMIJE: Povratak prognanih sa Kosova i Metohije treba da pocne, da tece i da se ne prekida

NE ZELIMO OBNOVLJENU CRKVU OPASANU BODLJIKAVOM ZICOM

Kad su nedavno predstavnici nekih nevladinih i vladinih organizacija iz inostranstva predlozili da obnove jednu porusenu crkvu na Kosovu, ja na to nisam pristao. To samo izgleda paradoksalno. Rekao sam: mi ne zelimo obnovljenu crkvu opasanu bodljikavom zicom, koju ce vojnici KFORa sa bornim kolima stititi od ponovnog rusenja. Necemo crkve u koje narod ne ulazi slobodno. Ako Bog da, a dace, da se prognani Srbi na Kosovo i Metohiju vrate, obnavljace porusene crkve uz pomoc dobronamernih ljudi iz zemlje i iz sveta. Uzdamo se u Boga i imamo nadu da ce se to i dogoditi. Ovo je u razgovoru sa "Politiku" rekao vladika rasko-prizrenski Artemije.

Bez nade, kako kaze vladika Artemije, covek na ovim prostorima ne moze ziveti i opstati. Ovo Srba sto ih na Kosovu i Metohiji ima ne bi tu ostalo i opstalo da sa njima nisu ostali svetenici i monasi Srpske pravoslavne crkve... Odrzasmo se, Bogu hvala. Dok je Srba na Kosovu, ono nije izgubljeno.

Kroz Pec se moze samo nocu

U manastirima i crkvama, kako kazuje vladika Artemije, monasi i svetenstvo obavljaju bogosluzenja, poslusanja i rukodelija. Slobodno se krecu samo u porti. Ako ce na njivu, do stoke ili kakav drugi posao da obave, to mogu da ucine jedino u pratnji vojnika KFORa ili UNMIK policije. U svih 13 "zivih" manastira na Kosovu i Metohiji stanje je isto. Tesko. Moze biti da je najteze u Peckoj patrijarsiji... Kad, pak, monasi iz Visokih Decana krenu nekud ili se sa puta vracaju, to mogu da cine - nocu. Samo nocu pripadnici italijanske jedinice KFORa mogu bezbedno da ih kroz Pec provedu. A dogodilo se nedavno, kad je iguman Teodosije krenuo iz manastira, neko je iz mraka na vozilo bacio ogroman kamen i razbio blindiranu sofersajbnu... U Gracanici je, Bogu hvala, lakse. Oko nje je nekoliko povezanih srpskih sela, pa ljudi slobodno u manastir dolaze, a i mi medju narod mozemo da odemo.

Govori se javno i u novinama pise da ce ove godine krenuti masovan povratak Srba na Kosovo i Metohiju. Bilo je takvih obećanja i ranije, pa se nisu, vecim delom, ispunila. Ne znam u kojoj meri ce povratak biti masovan, a mislim da je veoma vazno da povratak krene, da tece i da se ne prekida... Vladika Artemije govori mirno i razlozno. Zna kakvo je stanje na Kosovu i Metohiji. Veli, vazne stvari valja i vise puta ponoviti. Za povratnike je najvaznije da su bezbedni. Ne daj Boze da neko od povratnika bude ubijen. To bi proces povratka usporilo, ako ne i zaustavilo. KFOR i UNMIK, odnosno zemlje koje imaju svoje predstavnike i vojnike i policajce na Kosovu i Metohiji, valja svoj posao odgovorno da obave.

Sta ko cini ili ne cini odgovoran je pred ljudima, pred istorijom i pred Bogom. Slobodan Milosevic odgovara u Hagu i za ono sto je na Kosovu i Metohiji cinio. Zna se da su KFOR i UNMIK pocinili neke greske. No, ne treba ocekivati da ce oni, koji su mocni i silni, priznati svoje greske. Vazno je da ih ne ponavljaju i da ih dalje ne cine. Nadamo se da ce i zbog toga na Kosovu i Metohiji biti mirnije, bezbednije i bolje.

Mladi su pozeleli mir

Kad su KFOR i UNMIK dosli na Kosmet, Srpska pravoslavna crkva i vecina Srba koji su ostali ovde znali su da sa njima moramo da saradjujemo, ako zelimo da opstanemo. To smo i cinili... Kasnije, podseca vladika Artemije, kad je osnovano Srpsko nacionalno vece i kad je on postao njegov predsednik, optuzivali su ga da se bavi politikom. Politika, sama po sebi, kako kaze vladika Artemije, njega ne zanima. Duzan je kao vladika da se bavi narodnom brigom i njegovim interesima. Time je intenzivno poceo da se bavi jos 1997. godine. Branio je srpski narod i na Kosmetu i u inostranstvu. Gotovo da je zaboravljeno da je Srpsko nacionalno vece bilo inicijator da se obavi registracija Srba na Kosovu i Metohiji i sa Kosova i Metohije. Da se zna da nas ima i koliko nas ima.

Srpsko nacionalno vece smatralo je da je izlazak Srba na opste izbore na Kosmetu u novembru proslje godine od interesa za Srbe i nasu drzavu. Mi smo morali da pokazemo da smo kooperativni.

Bice tesko, a nade, ponovo insistira vladika, ima. Na Kosovu i Metohiji, medju Srbima sto su ostali, ima 25 hiljada dece. Za njih se, zahteva vladika Artemije, moraju obezbediti uslovi za osnovno, srednje i fakultetsko obrazovanje. Tu, na Kosovu i Metohiji, da zavrse obrazovanje, tu da se zaposle, da zasnuju svoje porodice i decu da radjaju. Tako i njima i nama, Bog pomogao.

Podele ne sme biti

Mladi se, Bogu hvala, veri vracaju. Nije ni чудо. Ova zemlja je gotovo sest decenija zivela u ideoloskom mraku. A u protekloj deceniji zadesile su nas velike nesrece i ratovi. Mladi su poceli mir u sebi i oko sebe. U ovom haosu na koga, ako ne na Boga, da se oslove? Dobro je da je drzava odlucila da veronauku u skole vrati.

Drzava ce, nadamo se, pomoci onima koji su na Kosovu i Metohiji ostali da opstanu, a prognanima da se vrate. Bilo je kako je bilo. A sto ne reci, kako kaze vladika Artemije, da se od drzave ne zahteva da se prema svom narodu ne ponasa kao brizna mati. Neke su stvari krenule na bolje. No, ne treba se jedino osloniti na sposobnoga i dobrohotnoga Nebojsu Covica i Koordinacioni centar za Kosmet. Na ostvarenju nacionalnih interesa valja zajednicki raditi. Tu podela medju Srbima, i ovima na Kosovu i Metohiji i onima u Srbiji, ne sme biti.

Ne spori se, kako veli vladika Artemije, da su prilike teske. I u ovim najtezim vremenima Srpska pravoslavna crkva je rukopolozila na Kosovu i Meohiji osam mladih svestenika. I crkva se oslanja na mlade. Bogoslovija Prizrenska trenutno se nalazi u Nisu, metohu manastira Hilandara. Doci ce vreme da se vrati tamo gde je bila, u carski i srpski Prizren.

Neka tako bude.

DUGE SU TRI GODINE

Dolazili su aktivisti i strucnjaci iz organizacije "Nemuzina" na Kosovo i Metohiju. Dovodili su i predstavnike UNESKO-a. Postoje, kako kaze vladika Artemije, i kontakti sa Republickim zavodom za zastitu spomenika, ali, nazalost, u poslednje tri godine niko od predstavnika ovog zavoda nije dolazio na Kosovo i Metohiju.

RUCAK KOD KOMANDANTA VALENTENA

Predstavnici tri konfesije na Kosovu i Metohiji za sada nemaju prilike i mogucnosti da se na terenu sreću.

Posredstvom nevladine organizacije iz Amerike "Religija za mir" sastali su se cetiri puta u inostranstvu i jednom na Kosovu. Dogodilo se da je komandant KFORa Valenten pozvao celnike muslimanske, rimokatolicke i pravoslavne konfesije da u decembru dodju na rucak. Cast njemu, veli vladika Artemije, cast nama i dogovor i razgovor medju ljudima dobre volje. Ponudjeno je, kako kaze vladika Artemije, da SPC bude domacin na sledecem sastanku u Visokim Decanima.

Stana Ristic

IN MEMORIAM

16.02.2001. - 16.02.2002.

LIVADICE GODINU DANA KASNIJE

U porti manastira Gracanice, u prisustvu porodica postradalih, velikog broja pripadnika srpske

zajednice i mnogih javnih licnosti, vladika rasko-prizrenski, gospodin Artemije sa svestenstvom i monastvom ove eparhije sluzio je parastos neduzno ubijenim civilima u proslgodisnjem teroristickom napadu na autobus Nis-ekspresa, kod mesta Livadice, nadomak Podujeva. Posle parastosa, mirnom setnjom kroz Gracanicu izrazen je protest zbog toga sto krivci jos nisu izvedeni pred lice pravde. Livadice, mesto pitomog imena i izgleda, tik uz administrativnu granicu Kosova i Metohije sa uzom Srbijom, krije jos uvek uzas putnika prvog autobusa u konvoju koji se put Gracanice kretao iz pravca Nisa. za mnoge od putnika u tom autobusu to je bila poslednja stanica. Za ostale, povredjene i prezivele, Livadice su postale pocetna stanica kosmara.

Domaca javnost je zanemela tih dana od tuge i zgranutosti. Medjunarodna zajednica je zdusno osudila ovaj zlocin, jedan od najtezih te vrste na Kosovu i Metohiji posle rata, ocenivsi da je ucinjjen od strane onih koji ne zele da prihvate multi-etnicko Kosovo kao realnost.

Livadice su osim pomenutog uzasa, mesto koje vec godinu dana krije zastrasujucu tajnu-kome pripada ruka koja je ativila blizu stotinu kilograma eksploziva kojim je autobus raznet? Tome naravno treba dodati i jedno cisto ljudsko pitanje a to je da li je skriveni ubica koji je to ucinio mogao u poslednjih godinu dana da mirno zaspi makar jedne noci a da ga u snu ne pohode Mirjana, Suncica, Milenko, Lazar, Zivana, Veljko, Snezana, Njegos, maleni Danilo? Za njih je to putovanje bilo poslednje.

Na ta se pitanja mora pronaci odgovor i to je ono sto se od medjunarodne zajednice i pravosudnih organa na Kosovu i Metohiji ocekuje. Posle spektakularnog bekstva glavnoosumnjicenog iz zatvora u bazi Bondstil i nedavnog pustanja na slobodu jos trojice osumnjiceni zbog nedostatka materjalnih dokaza njihove umesanosti u zlocin, srpska zajednica se ponovo nasla u stanju razocarenja i straha. Gde se kriju krivci i da li vrebaju naredne zrtve?

Nedavnim hapsenjem trojice osumnjiceni Albanaca za ratne zlocine, pocetkom sudjenja nemackom drzavljaninu Rolanu Barteckom za bombaski napad maja prosle godine u Pristini u kome je poginuo Aleksandar Petrovic i jednom osudjujucom presudom u Prizrenu zbog ubistva srpskog policajca 1992., kosovsko pravosudje je pokazalo prve korake sazrevanja u smislu pravde za sve. Pa ipak, sve dok jos uvek stoje otvoreni dosijeji kao sto su Livadice ili Staro Gracko, koji se bez mnogo razmisljanja mogu podvesti pod teroristicku aktivnost u cilju obeshrabrivanja i zastrasivanja ne-albanskih zajednica, veoma ce biti tesko ubediti ikoga da su ti koraci dovoljno veliki i odlucni.

Borba protiv terorista, kriminalaca, zlocinaca ma koje nacije ili vere bili, njihovo hvatanje i privodjenje pravdi mora da postane apsolutni prioritet ne samo medjunarodne zajednice vec i svih ljudi dobre volje koji pretenduju da na Kosovu i Metohiji zive. To ne bi samo umirilo zive i ullilo im veru u sigurno okruzenje vec je to i jedini nacin da se oduzi nevinim zrtvama stradalih od ruku onih koje na delanje nagoni mrznja i neljudskost. Da se nikada i nigde vise ne ponove Livadice.

Beseda vladike Artemija na parastosu izginulima

ZLOCINCI NAS NE SMEJU POKOLEBATI DA NAPUSTIMO NASE KOSOVO I METOHIJU

U ime Oca i Sina i Svetoga duha!

Evo nas, braco i sestre, srodnici i prijatelji, danas sabranih ovde, ispred nase starodrevne svetinje manastira Gracanice. Sabrali smo se da se setimo molitveno nasih sunarodnika, nase brace i sestara koji su na danasnji dan, pre godinu dana, ubijeni od ruke terorista ni krivi ni duzni. Dosli smo danas ovde da obnovimo secanje na te neduzne zrtve kao i mnoge pre njih ali i posle njih koje su pale na Kosovu i Metohiji. Godinu dana proveli smo u bolu i tuzi i u nadi. U bolu za izgubljenim zivotima, u tuzi zbog uslova u kojima zivimo i u nadi da ce biti bolje. Pre svega, u nadi da ce zlocinci biti otkriveni i

izvedeni pred lice pravde. Na zalost, proslo je godinu dana a to se nije desilo. Bila bi nam velika uteha da su pronadjeni zlocinci i pocinioci toga teroristickog akta. Lakse bismo podneli svoju tugu i svoj bol. Ali, nada poslednja umire. Mi ostajemo da zivimo i dalje sa nadom da ce pravda i ovde na zemlji dostici sve zlocince koji su zlo cinili a sigurno je ako neko izmakne zemaljskoj pravdi Bozjoj neće izmaci. Bilo bi nam isto tako uteha braco i sestre, da su ove zrtve koje su pale pre godinu dana bile i poslednje zrtve na Kosovu i Metohiji. Na zalost, i to se nije desilo. Bilo je jos mnogo ubistava, stradanja, napada i progona naseg naroda sa ovih svetih kosovsko-metohijskih prostora. Ali, svi ti pokusajui terorista, zlocinaca neljudi ne smeju nas pokolebati da napustimo nase Kosovo i Metohiju.

Moramo istrajati sa verom u Boga, sa nadom u milost Bozju i sa poverenjem u medjunarodnu zajednicu da ce najzad uciniti nesto odlucnije i konkretnije da se uslovi zivota poprave za sve stanovnike Kosova. Ne moze medjunarodna zajednica nekome biti majka a nekome maceha. Dosli su ovde da omoguce miran i bezbedan zivot svim gradjanima Kosova. Evo, skoro je tri godine kako ocekujemo da se to i desi na terenu ali do sada je na zalost jos uvek samo pusta nada. Verujemo da ce ipak doci dan kada cemo moci slobodno da disemo, da se slobodno krecemo i da slobodno radimo u svojoj njivi, u svojoj basti, u svome preduzecu, da zivimo kao ostali normalni svet. Zrtve koje su pale na Kosovu i Metohiji i za vreme rata i ove posle rata a narocito ove od 16.februara prosle godine necemo i ne smemo nikada zaboraviti. Moleci se Bogu za njih mi se molimo da im Gospod podari dusi njihovoj rajsko naselje a telu njihovome laku kosovsku zemlju koju ni mrtvi nisu hteli da napuste nego su ostali da u njoj pocivaju. Neka Bog uslisi nase molitve i Bog dusu da im oprost!

KAMENJEM NA SAVEZNIKE

Nesto se menja na Kosovu. UNMIK hapsi trojicu iz bivse OVK zbog ratnih zlocina. Albanci demonstriraju, nasrcu na medjunarodne bezbednosne snage. Do sada najzesci sukob lokalnog stanovnistva sa UNMIK-om isprovociran je prvim znakom da je medjunarodna uprava pocela odavno najavljeni obracun za zlocincima i kriminalom, i to uoci dolaska novog administratora UN, Nemca Mihaela Stajnera.

Postalalo je jasno da se u zatvoru mogu naci i oni koje mnogi kosovski Albanci smatraju "junacima" borbe protiv srpske vlasti, lokalni opstinski mocnici ili sefovi zvanicno nepostojece, a zapravo veoma aktivne "Albanske obavestajne sluzbe Kosova", SIK. Zbog hapsenja Ljatifa Gasija, Naima Kadrijua i Nazifa Mehmetija, koji su svojevremeno u OVK operisali u zoni Lap, okolini Podujeva, demonstranti su u petak u Pristini nasrnuli na UNMIK policiju i cak povredili tri njena pripadnika, demolirali nekoliko policijskih vozila i polupali prozore i inventar hotela "Ilirija", a nasrtali su i na prolaznike koji nisu hteli da im se pridruze.

Optuzba

UNMIK, medjutim, smatra da su sukob isprovocirale "izolovane grupice ljudi koji su vise zabrinuti zbog sopstvene sudbine". Sa njima se slazu i umereniji kosovski Albanci, koji vec neko vreme upozoravaju da sukob sa medjunarodnim snagama moze samo da steti gradjanima Kosova. Uprkos upinjanju UNMIK-a da objasne da hapsenja "nisu uperena protiv organizacija kojima uhapseni pripadaju, ili su pripadali", protiv OVK ili njenog naslednika Kosovskog zastitnog korpusa, hiljade kosovskih Albanaca spremni su da se sukobe sa UNMIK-ovim policajcima radi oslobadjanja trojice koji su, kako se sumnja, napadali, kidnapovali i cak ubijali njihove sunarodnike koji nisu podrzavali OVK. A njihovo pritvaranje je tek uvod u hapsenja "glavnih kriminalaca", koja je policija UNMIK-a najavila za 2002. godinu. Trojica pritvorenika se, kako je Beti rekao sef UNMIK-ovog pravosudja Zan-Kristijan Kadi, sumnjice za sest ubistava. On, medjutim, nije mogao da kaze broj otmica, niti fizickih napada u kojima se sumnja da su ucestvovali.

Odmah nakon hapsenja je saopsteno da su sve zrtve kosovski Albanci i da su zlocini pocinjeni 1998. i 1999. godine.

Tajne sluzbe

Pocetkom 1998. OVK je bila lose organizovana skupina naoruzanih ljudi, cesto zasnovana na porodicnim vezama, ali je tokom godine, zahvaljujuci stalnijem dotoku oruzja, postala centralizovana vojska organizovana u sedam operativnih zona, od kojih je svaka imala regionalnog komandanta. U Lapu, gde su se zlocini koje UNMIK-ovo pravosudje istrazuje dogodili, komandant je bio Rustem Mustafa zvani Remi.

Redzep Selimi bio je u to vreme sef tajne sluzbe OVK, iz koje je nastalo, kako pise dnevnik "Kosovo sot", pet ili sest tajnih sluzbi sada aktivnih na Kosovu. Jedna od njih je "Albanska obavestajna sluzba Kosova", skraceno SIK, sto je i zvanicna skracenica Nacionalne informativne sluzbe Albanije. Ustavni okviri za Kosovo, medjutim, ne predvidjaju nikakvu "obavestajnu sluzbu" i organizacija zvanicno ne postoji, ali u Pristini mnogi veruju da aktivno pribavlja informacije za Demokratsku partiju Kosova Hasima Tacija.

Najvazniji medju uhapsenima je Ljatif Gasi. On se 1998. u americkoj stampi pominje kao zamenik komandanta OVK u Podujevu, a pristinski mediji sada pisu da je zamenik sefa SIK-a i glavni u toj organizaciji za podrucje izmedju reke Lab i planine Bajgorska salja. Sef SIK-a je, kako se saznaje na Kosovu, izvesni "Petrit" koji je radio u jednoj humanitarnoj organizaciji u Urosevcu.

Drugi uhapseni, Naim Kadriju, bio je clan opstinskog veca Podujeva u ime Tacijeve stranke i sekretar je podujevskog ogranka DPK. Nazif Mehmeti je pripadnik Kosovske policijske sluzbe koju je osnovao

UNMIK. Sva trojica su pre rasformiranja OVK bili pripadnici njene vojne policije. Gasi, Kadriju i Mehmeti su, medjutim, prema tvrdnjama objavljenim u "Bota sotu", bili puki operativci i izvrsioci, dok su njihovi sefovi i nalogodavci i dalje na slobodi. Medjunarodne nevladine organizacije poput Hjuman rajts voca odavno ukazuju da je "jasno da su lokalni komandanti OVK morali znati, ako nisu direktno naredjivali ubistva u odredjenim slucajevima, poput ubistva 34 ljudi kod Glodjana koje su snage OVK izvele septembra 1998".

Srpska racunica

Ko god da bude sledeci, ekstremne snage demonstrirale su na protestima spremnost da u odbrani "saboraca" nasrnu na one koje su doskora nazivali oslobodiocima i poruce im "napolje sa Kosova". Sudeci po reakciji na hapsenje pripadnika OVK koji su ubijali Albance, odnosi radikalnije struje i medjunarodnih predstavnika dodatno ce se zaostriiti nakon eventualnog hapsenja pocinilaca zlocina nad kosovskim Srbima.

A upravo tim hapsenjima nadaju se srpske i jugoslovenske vlasti, na koje porodice kidnapovanih i nestalih Srba stalno vrse pritisak da uticu na rasvetljavanje sudbine njihovih 1 300 rodjaka, nestalih nakon dolaska KFORa i UNMIK-a.

Srpsko pravosudje je Hagu dostavilo hiljade stranica dokumentacije o zlocinima OVK, posto bi vlada koja namerava da tribunalu preda jos nekoliko Srba, volela da pokaze da ni albanski zlocinci nece proci nekaznjeno. Ministar pravde Vladan Batic odavno prizeljuje da se u Hagu nadju Hasim Taci, Ramus Haradinaj, Agim Ceku i drugi iz OVK za koje tvrdi da su "najveci zlocinci posle Drugog svetskog rata".

Haski istrazitelji su vec posetili i razgovarali sa nekim od potencijalnih svedoka zlocina OVK nad Srbima, o cemu su sef beogradske kancelarije Haskog tribunala Dejan Mihov i sef Odeljenja za istrage Kancelarije tuzioca u Hagu Patrik Lopez-Terez obavestili Udruzenje porodica kidnapovanih i nestalih Srba na Kosmetu. Tribunal je, kako su naveli, "preduzeo mere za gonjenje njihovih pocinilaca".

MILICA MANCIC - NIN br. 2668 - 14. februar 2002 (Beta)

Godinu dana posle pogibije Srba kod Podujeva

ISTRAGA TAPKA U MESTU

Pristina, 16. februara (Beta)

Godinu dana posle bombaskog napada na autobus kod Podujeva u kome je poginulo 11, a povredjeno 20 kosovskih Srba, medjunarodne policijske i pravosudne vlasti u pokrajini nisu uspele da otkriju pocinioce.

Sva cetvorica Albanaca uhapsena zbog sumnje da su povezani sa pogibijom Srba nalaze se na slobodi. U hapsenju glavnog osumnjicenog Fljorima Ejupija i jos trojice Albanaca ucestvovala su i specijalne jedinice britanske vojske - SAS, a zapadni obavestajni izvori su navodili da je operacija hapsenja trajala punih 27 sati.

Zbog tragedije 16. februara proste godine, u SRJ je dva dana potom proglasen Dan zalosti. Srbi sa Kosova organizovali su nakon napada proteste i blokirali saobracajnice koje iz Pristine vode ka Vranju i Skoplju. Jedna osoba srpske nacionalnosti poginula je tokom blokade puta u Lapljem Selu, nedaleko od Pristine. Dva meseca po hapsenju, Fljorim Ejupi pobegao je iz zatvora u americkoj bazi Bondstil kod Urosevca.

UNMIK je ostalaj trojici uhapsenih, od kojih su Celj Gasi i Jusuf Veliju clanovi Kosovskog zastitnog korpusa, produzavao pritvor posto tuzilac nije protiv njih podizao optuznicu. Njih dvojicu i Avdija Behljudija medjunarodne policijske snage su uhapsile 23. marta.

Odluka Medjunarodnog sudskog veca Vrhovnog suda Kosova da, zbog nedostatka dokaza, oslobodi svu

trojicu Albanaca, izazvala je razocarenje kod zvanicnika medjunarodnih misija na Kosovu, jer dokaza da su eventualno druga lica pocinila zlocin nije bilo, rekla je portparol UNMIK-a Suzan Manuel.

Bomba, koja je bila teska 100 kilograma, eksplodirala je ispod jednog od ukupno sedam autobusa "Nis

ekspresa", koji je, u pratnji oklopnih transporterata medjunarodnih snaga na Kosovu, saobracao na liniji Nis - Gracanica - Strpce.

Ekstremisti na jugu Srbije ne miruju

TERORISTICKI NAPADI U KOSOVSKOKAMENICKOJ OPSTINI

Bujanovac, 15. februara

Poslednjih dana ucestale su provokacije albanskih ekstremista koji se sa raznih lokacija na Kosovu oglasavaju pucnjevima iz pesadijskog naoruzanja, pokazujući da im do mira nije uopste stalo. Potvrda

za to su i rucne bombe bacene iz automobila na dve srpske kuce koje se nalaze u istoj ulici u selu Kololec, u kosovskokamenickoj opštini.

Bomba koja je bacena na kucu Zivorada Ristica, direktora osnovne skole, nije, srecom, eksplodirala i nju je na licu mesta unistio ekspertski tim ruskog Kfora. Zbog nedovoljnih preventivnih mera od eksplozije te bombe popucala su stakla na prozorima i vratima i delimicno je ostecena fasada.

Druga bomba bacena je na kucu Hranislava Arsica, zapravo na prodavnicu mesovite robe, u kojoj se okupljaju mladi da igraju video igre. U trenutku bacanja bombe u prodavnici se nalazilo nekoliko osoba srpske nacionalnosti. Na sreću, bomba je udarila u kapiju, odbila se i eksplodirala na ulici. Povredjenih nije bilo, a objekat je neznatno ostecen.

Ovo nije prvi napad na Arsica i Ristica. Na Hranislava Arsica je pucano iz automatskog oruzja 28. septembra proste godine dok se vozio kombijem sa komsijom Trajanom Trajkovicem, koji je tada poginuo, a Arsic ranjen. Istog dana i na kucu Zivorada Ristica bacena je bomba, koja nije eksplodirala...

U selu Koretin, kosovskokamenicka opština, prekjuce je oko 15.15 sati kamenovano vozilo Auto-skole "Dragi Popovic" iz Kosovske Kamenice kojim je upravljao Dejan Trajkovic. Vozilo je prilično osteceno, ali vozac nije povredjen. Nesto kasnije, kamenovano je i vozilo Dzemailja Krueziua, romske nacionalnosti. Vozilo je, takodje, znatno osteceno, ali vozac nije povredjen, saopstio je danas vladin pres-centar u Bujanovcu.

Isti izvor izvestio je i o uestalim pucnjevima poslednjih dana sa podrucja Kosova.

Vojska Jugoslavije saopstila je da se iz rejona americke baze (Novo Selo, bujanovacka, Rogacica, kosovskokamenicka opština) 12. februara u vremenu od 13.05 do 13.25 casova cula 41 detonacija.

Dan kasnije iz pravca sela Donje Karacevo, kosovskokamenicka opština, u 20.20 sati cula se jedna detonacija, a u 23.15 casova jos jedna, ovoga puta iz rejona sela Breznica, u bujanovackoj opštini.

Jaka detonacija cula se prekjuce u 19.35 sati iz rejona sela Blato na Kosovu, a oko 19.40 casova cule su se dve detonacije sa Kosova u pravcu sela Mali Trnovac, u bujanovackoj opštini. U isto vreme cula se jedna detonacija sa Kosova u pravcu Novog Sela, takodje u ovoj opštini.

Prema saopstenju Vojske Jugoslavije od 13.15 do 13.20 casova istog dana culo se vise detonacija iz pravca sela Domorovce, opština Kosovska Kamenica...

I juce su ekstremisti nastavili sa provokacijama.

Pripadnici zandarmerije u rejonu sela Vrbana, u bujanovackoj opštini, culi su u 13.22 pet jakih detonacija iz pravca Kosova, a njihove kolege sa pozicija u rejonu sela Breznica, takodje u ovoj opštini, u 17 casova culi su jaku detonaciju, a zatim duzi rafal iz pesadijskog naoruzanja iz pravca Kosova (oko 10 kilometara u dubini teritorije).

Pucnje iz pesadijskog naoruzanja culi su pripadnici multietnicke policije u selu Norca, u presevskej, i pripadnici policije u rejonu sela Marovac, u medvedjskoj opštini. Dolazili su iz pravca Kosova.

Pripadnici zandarmerije na pozicijama u rejonu sela Breznica, opština Bujanovac, uocili su juce nesto posle 17 casova let dve bespilotne letelice iznad sela Donje Karacevo, u opštini Kosovska Kamenica, a u 20.45 u rejonu Breznickih muhadzira, takodje u ovoj opštini, jos dve takve letelice na teritoriji Kosova, uz samu administrativnu liniju. Letelice su se vratile ne povredivsi vazdusnu zonu bezbednosti SRJ, saopstio je vladin pres-centar...

Z. Matic

KAMENOVANA BOGOSLOVIJA SVETI PETAR CETINJSKI NA CETINJU

U kamenovanju zgrade Bogoslovije Svetog Petra Cetinjskog na Cetinju koje se dogodilo u subotu, 16. februara, oko 21 sat jedan ucenik je lakse povredjen i polomljena su stakla na prozorima skole, potvrdio je za Informativnu sluzbu Srpske pravoslavne crkve Njegovo Preosvestenstva Episkop budimljanski G. Joanikije, rektor Cetinjske bogoslovije.

Prema njegovim recima, policija se ubrzo pojavila na mestu incidenta, ali pocinioci nisu uhvaceni.

-Rec je o teskom zlocinu jer se radi o deci koju je bacanje kamenica na zgradu Bogoslovije preplasil.

Iako je u gradu u vreme incidenta bilo puno policajaca, oni nisu uspeli da uhvate pocinioce. Rec je o maloletnicima izmedju 15 i 18 godina za koje verujemo da nisu sami odlucili da bacaju kamenice na Bogosloviju, vec su poslali po nalogu izvesnih teroristicki nastrojenih grupa. Do sad je bilo priblizno 20-tak sto prijavljenih sto neprijavljenih napada na Bogosloviju. Mi smo ovo poslednje kamenovanje prijavili Centru za bezbednost, a preko advokata cemo podneti prijavu izjavio je vladika Joanikije.

On je naglasio da je najnoviji incident na Cetinju, posle svega sto se desavalo poslednjih nedelja sa manastirom na ostrvu Beska na Skadarskom jezeru i crkvom svetog Jovana Krstitelja u Bajicama predstavlja kontinuitet dosadasnjih napada na Crkvu u kojima je policija stitila napadace.

EKSPLOZIJA NA STOCNOJ PIJACI

Bujanovac, 17. februara

I pored tvrdnje albanskih politickih krugova da je netacna i zlonamerna informacija da se bivsi takozvani komandanti ilegalnih vojnih formacija pripremaju za teroristicko-diverzantske akcije na ovim prostorima, poslednji dogadjaj pokazuje da je takva informacija, koju je saopstilo Drzavno koordinaciono telo, pozivajuci se na izvore bliske albanskim ekstremistima na Kosovu, ipak tacna. Danas, sat iza ponoci, u Bujanovcu je u Ulici Stepe Stepanovica, na stocnoj pijaci, podmetnut eksploziv jake razorne moci u uskladistene metalne vodovodne cevi.

Prilikom detonacije, koja je razbudila gradjane Bujanovca, pricinjena je velika materijalna steta Javno-komunalnom preduzecu "Komunalac", kao i na nekoliko obliznjih kuca u vidu ostecenja prozora i crepa.

Uvidjaju su prisustvovali i posmatraci Evropske unije.

U saopstenju za javnost koje je potpisao pukovnik Novica Zdravkovic, nacelnik sekretarijata MUP-a u Vranju, kaze se da je prilikom vrsenja uvidjaja pronadjen krater precnika 160 cm i dubine 70 cm. Prema pronadjenim tragovima na licu mesta najverovatnije je rec o eksplozivnoj napravi sa satnim mehanizmom, punjenoj trotilom.

Radnici Sekretarijata u Vranju intenzivno tragaju za izvrsiocima ovog teroristickog akta.

Inace, ovo je osmi teroristicki akt od 11. decembra 1999. godine, kada je eksplodirala naprava velike razorne moci u blizini ovdasnje Osnovne skole "Branko Radicevic".

Dve eksplozivne naprave postavljene su 13. decembra iste godine u blizini kasarne. Sedmog i desetog februara 2000. godine eksplozije su odjeknule u dvoristima kuca Albanaca - Nijazija Mustafija i Sevdaila Hisenija, a 26. februara eksplozivna naprava velike razorne moci digla je u vazduh cisternu punu mazuta ispred zgrade Opstinskog suda. Posle zatisja od cetiri meseca, 21. juna, dve eksplozivne naprave postavljene pored zgrade Skupstine opstine prouzrokovale su veliku materijalnu stetu. Samo zahvaljujuci sreći, nije bilo ljudskih zrtava.

Treceg dana septembra meseca proslje godine, na ulazu u Bujanovac, ispred zgrade u kojoj su bili smesteni policajci u vazduh je dignut policijski dzip...

Z. Matic

Izjava predsednika Koordinacionog tela

COVIC: REC JE O TERORIZMU

Bujanovac, 17. februara

Povodom najnovijeg teroristickog akta u Bujanovcu, Nebojsa Covic, predsednik Drzavnog koordinacionog tela, u telefonskoj izjavi je rekao: "Moramo da ostanemo potpuno mirni i bez ikakve panike sacekamo dok nadlezni organi ne ispitaju o cemu je zapravo sve tu rec. Ono sto je za sada evidentno jeste da je sasvim sigurno pocinjen teroristicki akt, da je izabran deo Bujanovca u kome zive pretežno Srbi i da je biran prostor tako da, srecom, ne bude zrtava, osim materijalne stete", rekao je Covic.

Covic je istakao da ce Združene snage bezbednosti ispitati ceo slucaj, naglasavajuci "da ne zelimo da u startu pravimo iskorake za koje nemamo konkretnih podataka", ali ono sto ovaj teroristicki napad govori jeste da jos postoje oni koji bi zeleli krv, sukobe, a razlog je sasvim sigurno licne prirode. Nebojsa Covic je podsetio da je u Bujanovcu, Presevu i Medvedji uradjeno dosta, kao nikada do sada, i bice nastavljeno sa radom, ali da nece biti tolerisano ni nasilje, ni terorizam, ni medjunacionalne iskljucivosti, mrznja i pritisci koji su prisutni.

Stav Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju

PROTIV UKIDANJA OPSTINE

Beograd - Koordinacioni centar za Kosovo i Metohiju zajedno sa Saveznom i republickom vladom u potpunosti podrzava zahteve gradjana severne Kosovske Mitrovice, kazao je juce na konferenciji za novinare Nebojsa Covic, predsednik Koordinacionog centra komentarisuci proteste Srba u ovom gradu i zahteve za opstinu Severna Kosovska Mitrovica. On upozorava da bi neuspeh protesta mogao vrlo lose da se odrazi na povratak Srba, jer bi ovakvo resenje lancano pogorsalo stanje u drugim mestima u kojima zive Srbi.

- Iako je na sastancima visoke radne grupe usaglaseno da ne treba povlaciti nikakve provokativne poteze, Ummik bi na silu da otvori lokalnu kancelariju. 20 hiljada Srba u Kosovskoj Mitrovici u potpunosti ima opravdanje za svoju opstinu - istakao je Covic i objasnio da Rezolucija 2000/ 45 jasno propisuje uvodjenje ili opstine ili lokalne kancelarije i da je razlika vrlo velika.

On je upozorio da svi koji su se prijavili na konkurs za posao koji je vec dva puta objavio Ummik, a pre toga nisu uskladili stavove sa predstavnicima SRJ "rade protiv drzavnih i nacionalnih interesa" i naglasio da ce gradjani koji rade u opstini Severna Kosovska Mitrovica imati punu podrsku

jugoslovenskih vlasti i da ce i dalje od republike vlade primati platu.

Covic smatra da je "pokusaj uspostavljanja lokalne kancelarije zabadanje trna u nogu; da se trazi nacin kako bi se izazvali protesti, pa da se nakon toga prica Srbi su ovakvi ili onakvi". On tvrdi da "nekima iz Unmika smeta sto su Srbi na Kosovu postigli zavidan stepen jedinstva".

- Pojedini iz Unmika su hteli da iskoriste vakuum izmedju Hekerupa i Stajnera i misle da to mogu silom - rekao je Covic.

Predsednik Koordinacionog centra je najavio da ce pozvati Mihaela Stajnera, visokog izaslanika UN za Kosovo i Metohiju da se izradi zajednicki koncept resenja stanja u Kosovskoj Mitrovici, da se deblokira rad pokrajinskog parlamenta, uspostave privremene institucije i odrze lokalni izbori, kako bi se situacija normalizovala.

Ne odbijati svedocenja

Nebojsa Covic je apelovao na sve koji bi mogli biti svedoci o desavanjima na Kosovu da svedoce. Povodom najava da bi neki Albanci mogli biti optuzeni za ratne zlocine, on je kazao da svi moraju da odgovaraju, a da problem predstavlja cinjenica da mnogi Srbi odbijaju svedocenje jer ne priznaju Haski tribunal.

"Dokumentacija u cijoj izradi su ucestvovala ministarstva pravde i unutrasnjih poslova podneta je Tribunalu i visoko je kvalitetna", kazao je Covic, ali naglasio da ce proces dokazivanja albanske krivice biti verovatno dugotrajan.

On je takodje najavio da ce delegacija Koordinacionog centra zajedno sa predstavnicima Udrzenja nestalih i prognanih otputovati u Hag kako bi dobila na uvid kompletnu dokumentaciju kojom raspolaze Haski tribunal sto je veliki korak napred kada se radi o problemu nestalih na Kosovu i Metohiji.

M. Jevtovic

Odluka Savezne Vlade

NOVA VAZDUSNA ZONA BEZBEDNOSTI

Savezna vlada usvojila je u cetvrtak amandman na sporazum o privremenim operativnim procedurama za saradnju i koordinaciju na obe strane duz administrativne linije sa Kosovom i Metohijom, od 17. avgusta 2001. godine, u tekstu koji je dostavilo Koordinaciono telo Savezne vlade i Vlade Srbije za opstine Presevo, Bujanovac i Medvedja.

Vlada je ovlastila Slobodana Tojica, kapetana bojnog broda Vojske Jugoslavije i nacelnika Komisije za sprovođenje Vojnotehnickog sporazuma, da potpise ovaj amandman.

Rec je o sustinskim izmenama tacke 6. Sporazuma u vezi sa vazdusnom zonom bezbednosti, kojom se prihvataju sve odredbe Sporazuma o smanjivanju vazdusne zone bezbednosti, potpisanog u decembru 2001. godine, kao i o tehnickim izmenama aneksa Sporazuma o namernom prelasku administrativne linije pripadnika KFORa, s jedne, ili pripadnika Vojske Jugoslavije i MUP-a, s druge strane.

Na sednici, kojoj je predsedavao premijer Dragisa Pesic, vlada je usvojila tekst parafiranog sporazuma o slobodnoj trgovini izmedju Jugoslavije i Madjarske i ovlastila potpredsednika Savezne vlade i ministra za ekonomske odnose sa inostranstvom Mirosljuba Labusa da ovaj sporazum potpise u Budimpesti, 8. marta.

DZON LAFLEND, ugledni komentator Spektejtora, analizira:

OPTUZNICA PROTIV MILOSEVICA ZA KOSOVO JE NEPOPRAVLJIVO SLABA

Zaboravimo na trenutak nezakonit nacin na koji je Milosevic doveden u Hag. Daleko je gore ponasanje tuzilaca i sudija koji odaju takav sklad interesa da je potpuno nemoguće da iko u Hagu dobije fer sudjenje.

Sudije se, naime, ponasaju kao da su samo proizvedena ruka tuzilastva, a tuzilastvo je, sa svoje strane, drsko i otvoreno politizovano. Prvog februara drugostepeno vece odlucilo je da prihvati zahtev tuzilastva da se sve tri optuznice protiv Milosevica spoje u jedno sudjenje. Za taj sudski trik postoji samo jedno moguće objasnjenje: da je optucnica protiv Milosevica za Kosovo nepopravljivo slaba - i to bas ona optuznica koja je predstavljala moralno opravdanje za 78-dnevni rat koji je NATO 1999. vodio protiv Jugoslavije.

To bombardovanje koje su predvodili Amerikanci opravdavano je tvrdnjom da se protiv kosovskih Albanaca sprovodi genocid. Tokom 1999. i 2000. Tribunal i razni samozvani strucnjaci za Balkan tvrdili su da je ubijeno vise od 11.000 albanskih civila i da je postojao plan, pod imenom operacija Potkovicica, da se pola stanovnistva izгна. Te tvrdnje je Tribunal sada i zvanicno odbacio. Optuznica objavljena jula 2001. protiv Milosevica i njegovih saradnika dopunjena posle ekshumacije, tokom dve godine, vise od 2.000 tela, sada ih tereti za saucesnistvo u ubistvu "stotina albanskih civila sa

Kosova". Navodi i spisak od 577 imena, vecina njih su muskarci, prvopozivci.

Kada ju je novinar francuskog Monda proslje godine pitao zasto protiv Milosevica nije podneta optuznica za genocid na Kosovu, glavni tuzilac Karla del Ponte odgovorila je: "Zato sto za to nema dokaza." Pa, ipak, ako su, kako je u to vreme tvrdio NATO, jugoslovenske vlasti zaista nameravale da uniste albansko stanovnistvo Kosova, uopste ne bi bilo tesko da se dokaze genocid. Umesto toga, optuznica cak i ne spominje operaciju Potkovicica, nesumnjivo zato sto je jos 2000. godine pokazano da je to cista izmislijotina propagande NATO.

Da su, dakle, sudije dopustile da se odrzi sudjenje samo na osnovu Kosova, to bi ogolilo i celom svetu razotkrilo svu slabost opravdanja NATO za napad na Jugoslaviju. Milosevic bi cak mogao i da bude oslobođen bilo kakve krivicne odgovornosti za smrt stotina Albanaca sa spiska, cak i ako bi moglo da se dokaze da su oni bili civili, a ne borci OVK.

Da bi predupredila takvu mogucnost, glavni tuzilac je brzo donela dve nove optuznice, za Hrvatsku i Bosnu. Ocgledno se nadala da ce u opstem zamesateljstvu moci tiho da prikrije slabost optuznice za Kosovo. To sto je drugostepeno vece pristalo da se sve tri optuznice spoje u jednu u direktnoj je suprotnosti sa jednim od najosnovnijih principa uobicajenih zakona o ekstradiciji, a to je da optuzeni ne moze da se tereti za drugi zlocin osim onoga zbog kojeg je i poslat na sudjenje.

Zbivanja u Hrvatskoj trajala su 1991. i 1992, u Bosni od 1992. do 1995. Sam Haski tribunal osnovan je 1993. Za osam godina njegovog postojanja, stalno se pricalo o Slobodanu Milosevicu. Cak je 1995. otvorena zvanicna istraga o njegovoj licnoj odgovornosti za rat u Bosni. Zakljuceno je da nema dokaza da se optuzi Milosevic, a optuzene su vodje bosanskih Srba. Da li stvarno treba da poverujemo da su tuzioci Tribunala tek sada, deset godina posle Vukovara i sedam godina posle Srebrenice, shvatili da je Milosevic u to vreme bio predsednik Srbije?

Ocgledno je da su optuznice za Hrvatsku i Bosnu, nastale u poslednji cas, donete da bi se prikrla slabost optuznice za Kosovo. A sudije su u tome saucesnici. Jer, morale su da odbace nove optuznice i cekaju da se Milosevicu sudi za Kosovo, pre nego sto prihvate bilo kakve nove postupke. Sto je jos gore, Tribunal je, da bi postigao da se Milosevic osudi, po svojoj prilici sklopio pakt sa vodjstvom bosanskih Srba - istim onim ljudima koji jesu odgovorni za ubistva u Bosni.

Godine 1995. Milosevicevi protivnici na Zapadu tvrdili su da je iz politickih razloga spreceno da se protiv njega podigne optuznica, jer je bio omiljeni mirotvorac Zapada u Dejtonu. Ali, cinjenica da se politicki vetar sada okrenuo ne moze da opravda odluku o spajanju sve tri optuznice, niti je Haski tribunal zbog nje nista manje politicka igracka.

Prevod: M.P.

TRAJKOVIC: EVROPA NECE KOSOVO AKO NIJE MULTIETNICKO

Pristina, 16. februara (Tanjug)

Sef poslanicke grupe Koalicije "Povratak" u kosovskom parlamentu Rada Trajkovic izjavila je Tanjugu da je specijalni izaslanik Saveta bezbednosti za Kosovo Mihael Stajner u danasnjem susretu s njom naglasio da Evropa nece prihvatiti Kosovo ako nije multietnicko.

"Evropa nece prihvatiti Kosovo ako nije multietnicko i Albanci ne mogu u Evropu bez Srba, stav je gospodina Stajnera", rekla je Trajkoviceva.

Ona je naglasila da je sastanak sa Stajnerom bio izuzetno dug i da su u prvom delu prisustvovali saradnici iz UNMIK-a, a u drugom delu bio je to susret samo "u cetiri oka".

Beseda Njegovog preosvestenstva vladike rasko-prizrenskog gospodina Artemija na jendogodisnjem parastosu zrtvama bombaskog napada na autobus kod Podujeva

"Ilustrovana" u poseti Radi Trajkovic

NISAM NEZNA ZENA

Na ulazu u Pristinu, s obe strane puta, sve se crveni od novih, vecinom trospratnih kuca, natiskanih jedna uz drugu. Uglavnom divlja gradnja, kaze Fabio, Italijan iz Rima, zaduzen u ime UNMIK-a za nasu bezbednost. "Divljaju" Albanci.

Iako je svuda vedro i suncano, u Obilicu je takva magla da se moze seci nozem. Automobili mile, na toj deonici cesti su sudari, a iz dimnjaka TE "Obilic" vije se gust, crni dim. Smrad se i u zatvorenom dzipu uvlači u nozdrve.

U Gracanici Srbi slobodno disu. Za sada. U ovoj enklavi, precnika petnaestak kilometara, ima ih trideset pet hiljada. Na prste jedne ruke mogu se izbrojati nove kuce. Stare su gradjene u sumadijskom stilu. U centru, stotinak metara levo i desno od manastira Gracanica

desava se sav društveni život. Mladi nemaju disko, ni bioskop, pa se zabavljaju po kafanama. Otvaram vrata jedne od njih. Iako je podne još daleko sudaramo se sa mrklim mrakom, teskim narodnjackim zvukom i guzvom. Nesto kasnije sedamo ispred druge kafane, bas preko puta ulaza u manastir. Tu stoji vojnik, mlad, golobrad. Svedjanin je, saznajemo. Bataljon iz ove severnoevropske zemlje cuva zivote i imovinu Srba u Gracanici.

- Kulturna su vojska. Srbi imaju respekta prema njima - kaze Slavisa Kostic, prvi covek srpske civilne vlasti u Gracanici koga smo upoznali dok smo cekali na susret sa Radom Trajkovic.

Pred manastir se iz dzipova iskrcava dvadesetak nemackih vojnika. Onaj Svedjanin ih upucuje na zadnji ulaz.

- Nemci su dosli u posetu manastiru - pojasnjava nam Slavisa. Ne prodje dan a da bar jedna grupa pripadnika KFOR-a ne dodje u Gracanicu tim povodom.

Dok prolazimo kroz varos, gacajuci po blatu jer se sneg i ovde istopio pred naletom proleca, vojnici Slavisu pozdravljaju sa "dobar dan" na srpskom. Sediste UNMIK-a je u velikoj zutoj kuci pored puta, pokazuje nam Slavisa, a on i njegovi sluzbenici smesteni su u privatnoj kuci. Vodi nas da nam pokaze i plac, na ulazu u Gracanicu, koji Srbin prodaje Albancu.

- Deset hiljada maraka po aru, veli zamisljeno. Tako na Kosmetu pocinju iseljavanja Srba. Stampe, beogradske, ima. Svece. Ima i osnovnih zivotnih namirnica. Nema benzinske pumpe, na Kosmetu ih drze jedino Albanci, ali benzina ima. Prodaje se u flasama. Litar 55 dinara. Uspelo je jednom Srbinu da dobije dozvolu od UNMIK-a da otvori pumpu. Tek je sada poceo da je gradi na izlasku iz Gracanice, a da li ce je završiti i otvoriti - neizvesno je. Jer, na Kosmetu nista nije sigurno. Ni ljudi, ni imovina, bar kad su Srbi u pitanju.

Dan odmice, a Rada Trajkovic, poslanik u Skupštini Kosova i šef poslanicke grupe "Povratak" u istom parlamentu, još ne stize kuci. Od zene ispred dvospratnice u blizini manastira saznajemo da je rano otisla u Pristinu, poslom.

- Da, ona zivi ovde. Na nekom je sastanku, a kad ce doći, ne znamo - kratko kaze zena.

"Uhvatili" smo gospodju Trajkovic tek posle tri po podne. Umornu, ali ne i neraspolozenu za razgovor. Prica da joj je dan neplanirano poceo sastankom sa prvim covekom UNMIK-a zaduzenim za povratak Srba.

Nakon toga sam razgovarala sa predstavnicima Evropske unije o njihovom ulaganju u razvoj Kosova i stvaranju mogucnosti za zaposljavanje Srba - prica Rada Trajkovic u prostranoj sobi preuredjenoj u kancelariju sa dugackim stolom i bubnjarem koja je, saznajemo, samo u decembru "progutala" sedam i po kubika drva.

Povratak u Gracanicu se nenadano iskomplikovao, jer su u Pristini tog dana Albanci, njih nekoliko stotina, demonstrirali zbog hapsenja trojice njihovih sunarodnika. Nac pratilac Fabio nam je kasnije rekao da su istog dana na ulicama protestovali i privatni prevoznici, vlasnici kombi vozila, zato sto ne mogu da obavljaju javni prevoz. Bilo kako bilo, iako se po Kosovu kreće pod jakim obezbedjenjem medjunarodnih snaga, Radina pratnja je smatrala da ona na svaki nacin treba da izbegne susret s demonstrantima. Zato su je bukvalno setali poprecnim i zabitim ulicicama da bi nekako izašli iz Pristine.

U Gracanici je nestrpljivo ceka parlamentarna delegacija Francuske koja je dosla da vidi kakvo je stanje srpske zajednice i dokle se stiglo sa primenom rezolucije UN o Kosovu. Rekla im je da je diskriminacija Srba ovde realnost a ne isprazna fraza kakvom se služe neodgovorni politicari. Usledio je intervju za BBC.

Njihova ekipa iz Londona trazila je od Rade Trajkovic misljenje o tome da li treba nastaviti sudjenje Milosevicu i uopste o procesu koji se vodi pred Haskim tribunalom eks- predsedniku Jugoslavije.

Potom je ista ekipa isto pitanje postavljala na ulici mestanima Gracanice.

- Rekla sam im da gospodin Milosevic Srbe koji su zrtve na ovim prostorima koristi za svoju odbranu. Sa druge strane mislim da albanski ekstremisti i teroristi cine sve da ga afirmisu. Njihovo delovanje je u funkciji kompromitacije medjunarodne zajednice a, bogami, i rehabilitacije gospodina Milosevica - objasnjava Rada Trajkovic - Medjunarodna zajednica je dosla da zastiti albansku zajednicu kao zrtvu. Sada ne moze da se povuce jer stiti srpski zivalj. Da nije KFOR-a, na Kosovu i Metohiji ne bi bilo ni ovo Srba sto je preostalo.

I novinari "Koha ditore" su tog dana razgovarali sa predsednicom koalicije "Povratak". Oni su hteli da znaju kakvi su odnosi Srba sa Kosova i Beograda. - Mi zelimo jake institucionalne veze sa Beogradom. Ali, politicari u prestonici moraju da vode racuna o jednoj velikoj mudrosti a to je: da njihovo

delovanje - kaze Rada. - U suprotnom, medjunarodna zajednica ce reci: evo, ovi iz Beograda ih podgovaraju.

A Rada Trajkovic dobro poznaje kako funkcionise politicki i sistem vladanja u Beogradu. Istice, da je ona sama u politici, kao i svi sto se rode na Kosmetu, fakticki od rodjenja.

- Uvek smo se brojali - kaze - i, kad se rodi jedan, vise pitali da li ce da opstane, ako je Srbin ili, da nam oduzme teritoriju, ako je Albanac.

Javnost ju je upoznala kao radikalku. Bila je u vladi koalicije SPS-JUL-SRS ministar za brigu o porodici, poslanik SRS-a u Skupstini Srbije i visoki funkcioner u stranci. Ali, 1997. godine, nakon optuzbi sefa njene partije Vojislava Seselja da je kao ministarka htela da "progura brata levicara" na mesto sudije Okrznog suda u Nisu, Rada Trajkovic i njen suprug Veselin, takodje clan SRS-a, napustaju partiju, a ona tada daje ostavku i na ministarsko mesto:

Potom se posvetila struci - otorinolaringologiji. Kao docent predavala je na Medicinskom fakultetu u Pristini i bila nacelnik odeljenja ORL Klinickog centra u tom gradu.

- Sada kad govorim o sebi, nazalost, cesto upotrebljavam rec bivsa - kaze bez gorcine. - Ja sam bivsi docent na Medicinskom fakultetu jer sada sve manje stizem da putujem u Krusevac, gde je izmesten taj fakultet, i budem sa svojim studentima. Pravo da vam kazem, studenti u Krusevcu nemaju pravu edukaciju. Oni imaju nekakav virtuelni fakultet koji muskarci zele da odrze iz licnih ambicija. Takodje, ja sam bivsi hirurg, gotovo jedina zena laringolog u Jugoslaviji. Ali, vec dve i po godine ja gotovo da nikog nisam operisala, upravo zato sto sam ovde isterana iz Klinickog centra. Operisala sam na hiljade i Srba i Albanaca, bila lekar kod koga su Albanci rado dolazili. Sada sam bez posla, sto se tice moje struke. Uradim poneku medicinsku uslugu, ali one su ispod mojih realnih mogucnosti.

Pre dve i po godine dr Trajkovic se, kako sama kaze, sto iz nuzde, sto na zahtev svojih sunarodnika, vratila u politicki zivot. Postala je clan rukovodstva Srpskog nacionalnog veca, zatim clan "Kusnerovog" Privremenog administrativnog veca Kosova (PAVK) i potpredsednik Demohriscanske stranke Srbije.

Povratak u politicke vode jeste bio uspesan, ali ne i bezbolan. Njen prezimenjak Momcilo Trajkovic optuzio je da za rad u PAVK-u od UNMIK-a prima i celih 40.000 nemackih maraka mesечно.

- Medjunarodna zajednica ne placa ulazak i rad u PAVK-u ni meni, ni Taciju, Rugovi, Hajradinaju - kaze dr Trajkovic. - Sa mojim ulaskom u PAVK prvi put su sva dokumenta UN pocela da se stampaju, osim na albanskom i engleskom, jos i na srpskom jeziku. cak da sam samo to ucinila - i to je nesto. A plus i to sto sam, zahvaljujuci pratnji koju sam dobila od KFOR-a, mogla da stignem i do poslednjeg Srbina u nekom selu gde je on jedan medju neprijateljski raspolozenim Albancima, da mu pruzim humanitarnu i lekarsku pomoc. Tesko mi je da o tome govorim, ali zahvaljujuci toj funkciji uspela sam da prikupim dokumentaciju o etnickom i civilizacijskom nestajanju mog naroda sa Kosova i Metohije.

Kad je usla u PAVK pet meseci nije smela da napusti Kosovo jer su je "dobri ljudi upozorili da ce ako to ucini biti ili uhapsena ili ubijena". Suprug Veselin, profesor interne medicine, sa decom - sinom i dve cerke - skrasio se u Nisu. Sin i starija cerka su danas apsolvenci medicine, najmladja Sasa studira diplomatiju. Period kad nije mogla da vidi svoju decu, Rada dozivljava kao najtezi u zivotu, kao najveću zrtvu koju je podnela zarad svog naroda.

- Oni su napustili Kosovo, jer u nasoj kuci u Pristini vise nismo mogli da zivimo. Kako je muzevljeva kuca u Urosevcu srusena do temelja, kao i moja porodicka u Merdarima, ja sam se skrasila u Gracanici jer je ona,

dolaskom vladike Artemija iz Prizrena, postala prepoznatljiva kao jak administrativni i odbrambeni centar Srba u pokrajini - prica Rada. - Ovde nemam nista sto znaci normalan zivot za jednog intelektualca. Zivim u jednoj sobi, cesto bez struje, vode. zelja da budem ovde je bila mnogo jaca od one za normalnim uslovima zivota. Ja sam bivsa dobra majka, jer ne mogu svoju decu ujutru da budim, da im spremim dorucak, obezbedim komoditet koji samo majke mogu. Deca su mi velika podrška. Ne traze da im se vratim, znajuci da bi to kod mene stvorilo neizleciv nemir. Moj muz je starosedelac, Kosovac i trebalo bi da bude ovde, ali on ume da se brani. Kaze: "Neko mora da bude sa decom". Mislim da mu je to samo dobar izgovor.

Na opasku da Srbi ne vole da im zena soli pamet, narocito ne u politici, dr Trajkovic veli da nema vremena da se bavi takvim stvarima. Ali:

- Ima, verovatno, razmisljanja na tu temu kao: Zena treba da bude sa svojom decom, a pre svega sa svojim muzem, sta radi ona ovde sama? Medjutim, mislim da me respektuju zato sto znaju da sam uporna i da ono sto hocu to i ostvarim. Muskarci beze od mene.

Njen osmeh je odgovor na pitanje da li su tacne price da je jednog svog kolegu politicara kad joj se

obratio vulgarnim recima tako tresnula samarom da je pao.

- Dobro vam je pitanje. Nisam nezna zena po prirodi, zaista - i dalje se smeje. - Ja sam jedina zena kojoj Seselj nikad nije smeo da izadje na suceljavanje. Dok sam bila u stranci gospodina Seselja, bio je veliki problem to sto ja nisam pristajala na varijantu da ono sto vidim - ne vidim, i ono sto cujem - ne cujem.

Adem Demaci je, za razliku od lidera SRS, pristao da se pred TV kamerom suci sa njom, zenom, Srpkinjom. On ju je cak i predlozio za predsednika Kosova.

- Njegov predlog sam shvatila kao neozbiljan buduci da ja nemam uporiste u birackom telu Kosova i Metohije. Ali mi je prijalo to sto mi je Demaci rekao da sam najpametnija - kaze nesudjena predsednica Kosova.

Predsednica Srpske poslanicke grupe u kosovskom parlamentu objasnjava nam i zasto je doslo do pat pozicije oko izbora predsednika.

- Rugovin pokret je sastavljen od nacionalista ekstremista, demokrata i komunista. Njegov problem je taj sto ako napravi koalaciju sa Srbima izgubice deo ekstremisticko-nacionalistickog bloka. A ukoliko udje u koalaciju sa Tacijem, sto je poslednja kombinacija, izgubice deo demokratskog bloka. Sa druge strane, imamo Tacija i njegovu Demokratsku alijansu, koji bukvalno kontrolise parlament, svakog koji bi mogao da napravi dogovor sa Rugovom, pre svega Hajradinajevu alijansu - pojasnjava situaciju u parlamentu dr Trajkovic. - Hajradinaj je neko vreme od medjunarodne zajednice poceo da pridobija simpatije kao neko ko se zalaze za modernu politicku opciju. Ali on se trenutno vratio na mesto jednog od lidera OKV i sve cesce se on, Taci i Ceku pojavljuju zajedno. A to je krilo koje je, s jedne strane, uestvovalo u dovosenju NATO-a na Kosmet, a s druge, u ubijanju i etnickom ciscenju Srba. Tu nema cefa. Njih trojica samo imaju konsenzus oko podele interesnih sfera. Ukoliko bi jedan napustio igru, terenu.

Taci, smatra Rada Trajkovic, kontrolise i zajednice muslimana i Goranaca, preti im i oni se boje da glasaju za Rugovu iako je to za njih normalna politicka opcija. Takodje, postoji realna bojazan da ukoliko bi Koalicija "Povratak" dala glasove Rugovi - trpela bi odmazdu radikalnih Albanaca.

- U takvoj paralizi rada parlamenta, "Povratak" nikako ne treba da se drzi po strani i zauzme stav: neka se Albanci dogovore - smatra predsednica te poslanicke grupe. - Kosovo je moja zemlja, hocu da je izgradjujem i resavam probleme i da pokazem medjunarodnoj zajednici da, uprkos mojoj dobro volji, ja to ne mogu da radim institucionalnim putem jer druga zajednica to onemogucava. Ako se tako budemo ponasali, onda cemo imati mnogo vise argumenata da kazemo: oprostite mi smo sve pokusali ali parlament nije mesto gde mi mozemo da ostvarimo svoja prava. I, mozda cemo da se jednog trenutka povucemo iz njega.

Borba na Kosovu danas jeste borba mudrosti, nikako rovovska.

Na neizbežno pitanje dokle se stiglo sa rasvetljavanjem sudbine 1.300 nestalih Srba sa Kosmeta, dr Trajkovic odgovara:

- To pitanje je krajnje ispolitizovano uoci ovdasnjih izbora. Nakon izbora porodice nestalih nisu dobile nikakav odgovor. To je problem funkcionisanja nase drzave. Sto ne ume da istrajava na svojim ciljevima i zahtevima do kraja. Volela bih da me buducnost demantuje, ali mislim da su ti ljudi mrtvi a to znaju i predstavnici medjunarodne zajednice. I KFOR je sakupljao mrtve, cak ih takve i fotografisao, sto mi je potvrdio jedan prijatelj iz KFOR-a. Ali, to je tajna medjunarodne zajednice jer su oni odgovorni za te zlocine sve dok se ne obznane imena albanskih ekstremista i terorista koji su ih zaista pocinili.

Kad je o bezbednosti rec, Rada Trajkovic veli da pre cetiri godine ni Albanci nisu bili sasvim sigurni ali i da su Srbi u pokrajini danas - apsolutno nezasticeni.

- Albanci ovde duboko veruju da, ubijajuci Srbe, ubijaju srpsku drzavu - objasnjava. - Jer, znaju da ce se

Srbi u Beogradu pre odreci Kosova nego Srbi sa Kosmeta Beograda i zelje da budu deo Srbije bez obzira na to sto skupo placaju danak te svoje zelje i takvih ocekivanja.

Rada Trajkovic je zena neiscrpne energije, otresita, bez dlake na jeziku. U svojoj petoj deceniji sigurna je da ce do kraja zivota ostati na Kosovu i Metohiji.

- Iako su Srbi proterani sa dve trecine teritorije, zelim da budem sahranjena na Kosovu. Toliko ga volim da sam prijateljima rekla da cu od svojih traziti da me kremiraju kad umrem i prah raseju po citavom Kosovu - kaze bez patetike, dok u suton izlazimo iz manastira Gracanice. Prethodno se pomolila i zapalila svecu.

Milica STAMATOVIC

POCELO SUDJENJE ATENTATORU BARTECKOM

Pristina - U Okruznom sudu u Pristini pocelo je juce sudjenje nemackom drzavljaninu Rolandu

Barteckom, koga optuznica tereti da je vinovnik ubistva jednog i ranjavanja cetvorice sluzbenika Jugoslovenskog komiteta za saradnju sa Unmikom u Pristini. Optuznica tereti Barteckog da je prosle godine u Pristini bacanjem eksplozivne naprave ubio pukovnika Ministarstva unutrasnjih poslova Srbije Aleksandra Petrovica i ranio cetiri sluzbenika, koji su radili u pasoskom odeljenju u Pristini. Sudskim vecem predsedava medjunarodni sudija gospoca Agnieska Klonoviecka - Milart, a zastupnici ostecenih su advokati Zika Jokanovic i Vladimir R. Bozovic. (FoNet)

Rugova i Menzis razgovarali o deblokadi parlamenta i protestima u Pristini

SVAKO NASILJE BICE KAZNJENO

Pristina - Sef americke kancelarije na Kosovu Dzon Menzis nastavio je juce u Pristini konsultacije o resavanju parlamentarne krize razgovorom sa predsednikom Demokratskog saveza Kosova Ibrahimom Rugovom. Menzis i Rugova su u pristinskom hotelu "Ilirija" razgovarali i o situaciji nastaloj nakon protesta proslog petka, na kome je bilo i nasilja. U petak je tokom demonstracija protiv hapsenja trojice bivskih pripadnika Oslobodilacke vojske Kosova osumnjicenih za ratne zlocine protiv albanskih civila, delimicno demoliran i sam hotel "Ilirija".

Menzis je rekao da se sa Rugovom sastao upravo u "Iliriji" u znak protivljenja nasilju. Rugova je nakon susreta rekao da su protesti nacin za demokratsko izrazavanje misljenja, ali se usprotivio nasilju i istakao da svako zlodelo, bilo ko da je pocinilac, treba da bude predmet sudske istrage. Lider DSK je govorio i o blokadi politickog procesa u formiranju kosovskih institucija. On je pozvao lidere Kosova da prihvate "pravila igre" i postuju rezultate izbora 17. novembra. Menzis ce o deblokadi politickog procesa razgovarati sa jos 20 kosovskih politicara, ukljucujuci predstavnike srpske koalicije Povratak i drugih parlamentarnih stranaka. (Beta)

Aktivnosti novog sefa UNMIK-a na Kosovu i Metohiji

SUSRET STAJNERA S RUGOVOM I TACIJEM

Pristina, 16. februara (Beta)

Novi sef UNMIK-a Mihael Stajner danas je u Pristini razgovarao sa liderima vodećih politickih stranaka u Pokrajini o stanju na Kosovu i aktivnostima za deblokadu politickog procesa za izgradnju novih kosovskih institucija.

Stajner se u sedistu UNMIK-a u Pristini odvojeno sastao sa predsednikom kosovskog parlamenta Nedzatom Dacijem, liderima Demokratskog saveza Kosova Ibrahimom Rugovom i Demokratske partije Kosova Hasimom Tacijem i sefom poslanicke grupe srpske koalicije "Povratak" Radom Trajkovic.

Stajnerovi sagovornici su rekli novinarima da su danasnji razgovori bili korisni i da ce u narednih nekoliko dana biti ostvaren pomak, kao i da su novom sefu UNMIK-a obekali saradnju.

Rugova je rekao da je sa Stajnerom razgovarao o potrebi formiranja kosovskih institucija u sto kracem roku i pocetku brzog ekonomskog razvoja i otvaranja vise radnih mesta, a pre svega uspostavljanja politicke bezbednosti kako bi se na Kosovo privukla strana ulaganja.

Prema njegovim recima, Kosovo jos nije uslo u politicku krizu, bez obzira na blokadu procesa izgradnje institucija, posto se u tom pravcu nastavlja rad.

Taci je nakon razgovora sa Stajnerom izrazio optimizam u pogledu skorog formiranja jedne koalicije sirokog politickog spektra i dodao da politicke vodje Kosova ne treba da remete izgradnju pokrajinskih institucija. On je istakao da je zato preko potreban kompromis.

On je rekao da eksperti triju vodećih albanskih stranaka treba da rade zajedno na sastavljanju vladinog programa koji treba da odobri kosovski parlament.

Rada Trajkovic nije dala izjavu novinarima nakon razgovora sa Stajnerom.

Kako se saznaje u izvorima u UNMIK-u, ukoliko i dalje bude blokiran proces formiranja kosovske vlade, Stajner ce se ukljuciti i formirati tehnicku vladu Kosova, iako je juce rekao da ce samo pomagati i da nece intervenisati u sastavljanju vlade.

OBAVESTENJE

Vezano za kuce i stanove Srba sa podrucja Kosova

NAPOMENA:

U broju 56 Glasnika Kosova i Metohije objavljeno je ovo obavestjenje. Kako je ono ponovo aktuelno, jer HPD ima svoje kancelarije po gradovima u Srbiji, to ponovo

objavljujemo ovo obavestenje.

ХПД КОСОВО И МЕТОХИЈА

ДИРЕКЦИЈА ЗА СТАМБЕНА И ИМОВИНСКА ПИТАЊА (ХПД) ЈЕ НЕЗАВИСНА И НЕПРИСТРАСНА ОРГАНИЗАЦИЈА УСПОСТАВЉЕНА НА КОСОВУ ОД СТРАНЕ ЧЛЕДНИЧКИХ НАЦИЈА

ХПД ВАМ МОЖЕ ПОМОЋИ ДА ПОВРАТИТЕ СВОЈУ ИМОВИНУ АКО СТЕ ИЗГУБИЛИ ПОСЕД НАД СВОЈОМ ИМОВИНОМ (КУЋА ИЛИ СТАН) И НЕКО ДРУГИ САДА СТАНУЈЕ У ЊОЈ

ДИРЕКЦИЈА ЗА СТАМБЕНА И ИМОВИНСКА ПИТАЊА ИМА ИСКЉУЧИВО ПРАВО ДА РЕШАВА ОДРЕЂЕНЕ КАТЕГОРИЈЕ ИМОВИНСКИХ СПОРОВА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Вашу имовину можете да повратите подносећи захтев ХПД-у лично, преко члана наше породице или овлашћеног представника.

Информације за контакти:

Београд:
Ресавска 32, (бивша Генерал Жднова)
Тел. 011/3234-843, 3235-709

Краљево:
Југ Богданова 31. Тел. 036/21-900, 331-473

Ниш:
Јована Растића 7. Тел. 018/25-991, 522-614

Куршумлија:
Караџевића 90, преко пута "Тројке"

Врање:
У Конгрес 44 (код Полицијске станице)
Тел. 017/417-182, 063-403-684

Manastir Visoki Decani posetio je 19. aprila 2001. god. g-din Vito Trani iz nobootvorene Direkcije za kuce i imovinu (The Housing and Property Directorate - HDP) na podrcju Peckog regiona i izlozio sledece:

1. Direkcija je zvanično otvorila kancelarije u Peci i Gorazdevcu. Njihov zadatak je da prikupljaju zahteve Srba koji su prognani iz svojih kuca i stanova u periodu 1989-1999. Za pitanje vlasnistva nad zemljom trebalo bi da bude otvorena posebna Direkcija. Ove Direkcije nisu pod nadležnoscu UNMIK-a, vec pod posebnom nadležnoscu OUN-a, tj. njegovog Centra za ljudske naseobine (United Nations Center for Human Settlements - UNCHS).
2. Manastir je zamoljen da prikuplja liste Srba koji zele da povrate pravo vlasnistva nad svojim domovima. Lista treba da sadrzi sledece podatke nosioca stanarskog prava: ime, prezime, ranija adresa, sadasnja adresa, broj telefona raniji i sadasnji (ako postoje), e-mail adresa (ako postoji) i tip zahteva (tj. povratak vlasnistva nad kucom/stanom ili slicno).
3. Direkcija ce po prispecu pojedinih lista stupati u kontakt sa imenovanim licima i (tokom narednih dva do tri meseca) zakazivati sastanke u nekoj od svojih kancelarija. Trenutno vec postoje i rade sa klijentima kancelarije u Mitrovici, Gracanici i Gorazdevcu. U planu je i otvaranje novih u Beogradu i Podgorici, a postoje i mobilne ekipe koje mogu da posecuju lica u Srbiji, Crnoj Gori i na Kosovu.
4. Tokom razgovora koji nosioci stanarskog prava treba da obave sa pripadnicima Direkcije potrebno je pokazati sve postojece dokaze koje je jedna osoba u mogucnosti da prilozi, pocevsi od zvaničnih resenja, licnih dokumenata i slicno, do racuna za vodu, struju, komunalije, potvrda o placanju poreza i drugo. Sav ovaj materijal bice kopiran u prostorijama Direkcije, koja nece zadržavati originale.
5. Najdalje za sest meseci od podnosenja liste trebalo bi da bude pokrenut sudski slicaj koji ce biti resavan u centralnoj direkciji za Kosovo koja se nalazi u Pristini, a najdalje za godinu dana od podnosenja liste (tj. sest meseci od pokretanja sudskog spora) ocekuje se gotova sudska odluka o pravom vlasniku.
6. Nakon toga vlasniku ce biti ponudjeno da upravu nad svojim stanom/kucom prenese na Direkciju, kako bi ista mogla da potrazuje zakupninu od lica koja u njemu trenutno borave u korist pravog vlasnika - dok se ne stvore uslovi za njegov povratak.
7. Pravo mogu da potrazuju i oni kojima su srusene kuce i potom na istom mestu bespravno sazidane nove.
8. Rad Direkcije je centralizovan tako da bi se u bilo kojoj kancelariji (Mitrovica, Gorazdevac,

Gracanica) mogao uputiti zahtev ili obaviti razgovor. Direkcija vec pokriva podrucja Pristinskog, Mitrovickog, Gnjilanskog i Peckog regiona (tj, britanski, francuski, americki i italijanski sektor KFOR-a). Kancelarija za Prizrenski region, tj. nemacki sektor, jos nije otvorena, tako da zahtevi vezani za ovo podrucje moraju da sacekaju njeno otvaranje.

9. Manastir Visoki Decani je samo posrednik u povezivanju Direkcije sa vlasnicima kuca i stanova, i sam ce biti jedan od klijenata koji ce potrazivati svoja prava.

*Nastojatelj manastira Visoki Decani
iguman Teodosije (Sibalic)*

